

REGLUGERÐ

um skipulagningu fólksflutninga með bifreiðum.

1. gr.

Engum er heimilt að hafa á hendi fólksflutninga með bifreiðum sem stærri séu en svo, að þær rúmi átta farþega, nema hann hafi til þess sérleyfi frá ríkisstjórninni. Slíkt sérleyfi þarf og til þess að hafa á hendi fastar ferðir eða áætlunarferðir til fólksflutninga með bifreiðum, er rúma þrjá til átta farþega. Til áætlunarferða teljast allar auglýstar ferðir og allar ferðir, þar sem farþegum eru seld einstök sæti í bifreiðunum á ákveðinni leið og er því eigendum og eða öikumönnum óheimilt að auglýsa einstakar ferðir til fólksflutninga eða selja einstök sæti í ferð nema hafa til þess sérleyfi, undanþágu eða hópferðaleyfi. Nú verður ágreiningur um, hvað skuli telja fastar ferðir eða áætlunarferðir, og sker þá ráðherra úr.

Sýslu- eða sveitarfélög skulu að öðru jöfnu hafa forgangsrétt til sérleyfa, þegar þau eru veitt innan sýslu- eða sveitarfélagsins og þessir aðilar sækja um þau.

Nú hefur félag eða einstaklingur haft sérleyfisleið eitt leyfistímabil eða lengur, enda rækt starfið svo, að ekki verði með réttu að fundið, og skal þá, sé leiðin óbreytt, sá aðili að öðru jöfnu sitja fyrir um sérleyfið áfram, ef hann æskir þess.

2. gr.

Ráðuneytinu er heimilt að taka í sínar hendur, að nokkru eða öllu leyti, póst- og farþegaflutning með eigin bifreiðum á þeim leiðum, er því þykir henta, enda fullnægi bifreiðar þess settum reglum fyrir sérleyfishafa, svo og ferðir og önnur tilhögun varðandi sérleyfisaksturinn.

3. gr.

Sérleyfi til fólksflutninga skal miðast við ákveðnar leiðir. Í hverju sérleyfi skulu vera ákvæði um ferðatilhögun og fargjöld á sérleyfisleiðinni, svo og um póstflutninga. Sömuleiðis ákvæði er skylda sérleyfishafa til að halda uppi flutningum á leiðinni, svo lengi sem póst- og símamálastjórnin telur nauðsynlegt, og tíð leyfir og vegir teljast færir að áliti vegamálastjóra.

Nú er nokkur hluti sérleyfisleiðar ófær bifreiðum og er þá sérleyfishafi skyldur til að leita álits póst- og símamálastjórnar, hvort halda skuli uppi flutningum á þeim hlutum leiðar, sem eru færir bifreiðum. Sérleyfishafa er óheimilt að leggja niður eða fækka ferðum á sérleyfisleið án þess að hafa fengið til þess samþykki póst- og símamálastjórnar.

Sérleyfi skal vera óframseljanlegt.

4. gr.

Ráðherra getur undanþegið frá sérleyfis skyldu á vissum leiðum vörubifreiðar, er flytja að staðaldri framleiðsluvörur bænda, en rúma auk þess allt að 8 farþegum, enda fullnægi þær að öðru leyti settum reglum fyrir fólksflutningum. Skal slík undanþága miðast við ákveðnar bifreiðar, gilda til ákveðins tíma í senn og vera óframseljanleg. Í slíkri undanþágu má setja ákvæði um ferðafjölda og fargjöld á leiðinni, svo og um póstflutninga. Slíka undanþágu getur ráðherra afturkallað án fyrirvara, ef ástæða er til að dómi póst- og símamálastjórnar og skipulagsnefndar fólksflutninga.

5. gr.

82

Óheimilt er að aka hópferðir, ferðir á héraðsmót, fjölsóttar skemmtanir o. þ. l. með stærri bifreiðum en svo, að þær rúmi 8 farþega, nema hafa til þess sérstakt hópferðaleyfi. 21. júní

Undanþegnar hópferðaleyfisskyldu eru hópferðir á héraðsmót eða almennar skemmtanir innan hvers lögsagnarumdæmis. Bæjarfélög skulu í þessu sambandi teljast til þess lögsagnarumdæmis, sem næst þeim er.

Hópferðaleyfi má veita öllum sérleyfishöfum, svo og þeim öðrum, er hlotið hafa meðmæli skipulagsnefndar fólksflutninga til hópferðaaksturs. Póst- og síamálastjórnin annast útgáfu hópferðaleyfa í umboði samgöngumálaráðherra, og ákveður gjaldskrá fyrir hópferðaakstur, að fengnum tillögum skipulagsnefndar fólksflutninga.

Hópferðaleyfi skal miðað við ákveðna ferð á ákveðinni leið.

Binda má leyfið við notkun ákveðinnar tegundar bifreiðar á ákveðinni leið.

Í auglýstum hópferðum, þegar seld eru einstök sæti, er heimilt að nota farseðla, sem póst- og síamálastjórnin gefur út til notkunar í slíkum ferðum og gilda farseðlarnir þá jafnframt sem hópferðaleyfi.

6. gr.

Í hópferðaakstri er skylt að hafa jafnan hópferðaleyfi með í bifreiðunum eða farseðla frá póst- og síamálastjórninni, sem jafnframt gilda sem hópferðaleyfi, sbr. 5. gr. Er skylt að sýna þau eftirlitsmönnum, ef þeir óska þess.

7. gr.

Fyrir hópferðaleyfi skal greiða gjald, er að upphæð samsvari sérleyfisgjaldi því, er sérleyfishöfum ber að greiða samkv. 6. gr. laga nr. 42/1956, um skipulag fólksflutninga með bifreiðum. Gjaldið skal greitt við móttöku hópferðaleyfis.

8. gr.

Nú er veitt sérleyfi fyrir ákveðna leið, og má þá enginn annar en sá, er slíkt sérleyfi hefur fengið, halda uppi fólksflutningum á leiðinni eða kafla úr henni eftir föstum áætlunum, nema að hafa til þess undanþágu frá ráðherra samkv. 4. gr. þessarar reglugerðar.

Áður en veitt er sérleyfi eða undanþága skal leita umsagnar skipulagsnefndar fólksflutninga um málið.

9. gr.

Póst- og síamálastjórnin setur, að fengnum tillögum skipulagsnefndar fólksflutninga og sérleyfishafa, ferðaáætlun og gjaldskrá á sérleyfisleiðum.

Við ákvörðun ferðaáætlana og gjaldskrár skal hafa hliðsjón af rökstuddum upplýsingum og tillögum frá sérleyfishöfum. Sérleyfishafi er skyldur til að fylgja áætlun um burtfarar- og komutíma, svo og gjaldskrá, er póst- og síamálastjórnin setur. Óski sérleyfishafi eftir breytingu á ferðaáætlun eða gjaldskrá, skal hann senda póst- og síamálastjórninni skriflega beiðni um það, og ákveður hún, hvort gera skuli slíka breytingu. Póst- og síamálastjórnin getur hvenær sem er, ef sérstök ástæða er til, breytt ferðaáætlun og gjaldskrá, en leita skal þó áður álits viðkomandi sérleyfishafa. Ef flutningum seinkar eða ferðir falla niður af óviðráðanlegum ástæðum, skal sérleyfishafi þegar í stað tilkynna það póst- og síamálastjórninni og tilgreina ástæður.

- 82 Nú vill sérleyfishafi ekki hlíta ákvörðun póst- og símamálastjórnar um ferða-
21. júní áætlun eða gjaldskrá, og sker þá ráðherra úr, en leita skal þó áður álits skipulags-
nefndar fólksflutninga. Skyldur er sérleyfishafi til að hlíta ákvörðun póst- og síma-
málastjórnar þar til ráðherra hefur skorið úr.

10. gr.

Sérleyfishafi er skyldur til að fullnægja flutningaþörfinni á þeirri leið, sem hann hefur sérleyfi á, eftir því sem tekið er fram í sérleyfi hans. Þar sem fleirum en einum er veitt sérleyfi til fólksflutninga á einhverri leið, má ákveða að einn þeirra eða fleiri séu aðalsérleyfishafi, og ber hann eða þeir ábyrgð á, að flutningaþörfinni sé fullnægt, en hinir hafa aðeins þann takmarkaða rétt til ferða, sem ákveðinn er í sérleyfinu.

Farþegar skulu skyldir að panta farseðla með minnst eins klukkutíma fyrirvara áður en áætlunarferð sérleyfisbifreiðar hefst, þegar um 40—100 km ferð er að ræða. En með þriggja klst. fyrirvara sé um lengri ferðir en 100 km að ræða. Hefjist slíkar ferðir fyrir kl. 11 árdegis, skal farþegum skylt að panta farseðla ekki seinna en kl. 7 kvöldið áður.

Hverjum farþega er heimilt að hafa í fari sínu, án sérstakrar greiðslu, farangur er nemi allt að 20 kg að þyngd.

Sérleyfishafi er ekki skyldur til að leggja til aukabifreið fyrir færri en 5 farþega á lengri leiðum en 100 km vegalengd.

11. gr.

Sérleyfishafi skal á aðalviðkomu- og endastöðum, svo og í sérleyfisbifreiðunum, birta ferðaáætlun og gjaldskrá með auglýsingum á hentugum stöðum.

12. gr.

Skylt skal sérleyfishöfum og þeim, er fá undanþágu ráðherra til fólksflutningsaksturs, að afhenda öllum farþegum tölusetta farseðla, er gerðir séu eftir fyrir sögn og undir eftirliti póst- og símamálastjórnarinnar. Farseðlar séu afhentir eigi síðar en um leið og farþegar stíga í bifreiðina. Skylt er farþegum að geyma farseðlana meðan á ferð stendur og sýna þá eftirlitsmönnum, sé þess krafizt. Sérleyfishafi er skyldur til að lála póst- og símamálastjórninni í té allar upplýsingar um tölu farþega, fjölda ferða, rekstrarreikninga og annað, er máli skiptir varðandi sérleyfisaksturinn, eftir fyrirmælum póst- og símamálastjórnarinnar á hverjum tíma. Svo og að senda póst- og símamálastjórninni um hver áramót yfirlit yfir rekstursafkomu undanfarins árs, eigi síðar en í lok marzmanaðar.

13. gr.

Sérleyfishafa er skylt að flytja póst samkv. reglum og gjaldskrá, er ráðherra setur, að fengnum tillögum póst- og símamálastjórnarinnar og skipulagsnefndar fólksflutninga. Er reglur eru settar og gjaldskrá samin, skal, að svo miklu leyti sem við verður komið, hafa hliðsjón af rökstuddum upplýsingum frá sérleyfishöfum.

14. gr.

Skylt er sérleyfishafa, ef bifreið hans bilar eða verður ónothæf, að útvega aðra í hennar stað, sem póst- og símamálastjórnin tekur gilda.

15. gr.

Skylt er sérleyfishafa að kaupa og halda við tryggingum fyrir bifreiðar sínar samkv. ákvæðum laga. Nær tryggingarskyldan einnig til bifreiða, sem skrásettar eru til vöruflutninga, en notaðar eru endrum og sinnum til fólksflutninga.

Sérleyfishafi, bifreiðastjórar hans og afgreiðslumenn skulu jafnan gæta þess 82
að sýna farþegum lipurð og kurteisi í afgreiðslu og allri umgengni.

21. júní

Kærur út af sérleyfisakstri skulu sendar póst- og símamálastjórninni skriflega.

Halda skal bifreiðum þrífalegum að utan og innan eftir því sem við verður komið. Skal gæta þess að áletrun á skrásetningarmarki sé jafnan vel læsileg. Sérleyfishafi er skyldur til að sjá um, að framan á bifreiðum hans í föstum áætlunarferðum sé merkt greinilega nafn leiðar, sem bifreiðin ekur.

16. gr.

Um daglegan vinnutíma bifreiðastjóra skal gæta ákvæða gildandi laga og reglugerða um hvíldartíma bifreiðastjóra. Skal gæta þess að ofþreyta ekki bifreiðastjóra, svo nauðsynlegt öryggi við akstur minnki.

17. gr.

Gæta skal þess að aka þannig, að vegunum sé hlíft við skemmdum eftir því, sem við verður komið. Þyki vegamálastjóra vegakafli liggja undir skemmdum af akstri þungra bifreiða, getur póst- og símamálastjórnin í samráði við hann ákveðið, að áætlunarferðir skuli falla niður meðan svo stendur á.

18. gr.

Leita skal álits skipulagsnefndar fólksflutninga um veitingu sérleyfa og undanþága, sem veittar eru til lengri tíma en eins mánaðar. Einnig um tilhögun ferða á sérleyfisleiðum og annað það, er máli skiptir í skipulagningu fólksflutninga.

Að öðru leyti fer um störf nefndarinnar eftir reglum, er samgöngumálaráðherra setur um það efni.

19. gr.

Falli sérleyfi af einhverri ástæðu niður, tekur ráðherra, að fengnum tillögum póst- og símamálastjórnarinnar og skipulagsnefndar fólksflutninga, ákvörðun um, hvort veita skal aftur sérleyfi á sömu leið. Verði svo ákveðið, skal auglýsa sérleyfið til umsóknar, og skal í auglýsingunni tekið fram vegalengd, fjölda ferða og fargjöld á leiðinni.

Umsækjandi skal í umsókn sinni skýra frá bifreiðakosti sínum og hvers konar bifreið hann óskar að nota til flutninganna.

20. gr.

Sérleyfishafa er skylt, á sérleyfistímabilinu, að fylgja ákvæðum laga um skipulag á fólksflutningum með bifreiðum og reglugerða og skilmála sem settir eru samkvæmt þeim, svo og að hlíta breytingum, er gerðar kunna að verða, og þá einnig þeim breytingum, er póst og símamálastjórnin kann að gera á fjölda ferða almennt eða hjá einstökum sérleyfishöfum, svo og aðra tilhögun ferða á sérleyfistímabilinu, sbr. 9. gr. reglugerðarinnar.

Nú treystir sérleyfishafi sér ekki til að fullnægja skilmálum þeim, sem settir eru eða settir verða samkv. gildandi lögum eða reglugerðum, og skal hann þá tilkynna það póst- og símamálastjórninni með tveggja mánaða fyrirvara.

21. gr.

Eftirlit með því, að haldin séu lög um skipulag á fólksflutningum með bifreiðum, svo og reglugerðir og önnur ákvæði þar að lútandi, hefur póst- og símamálastjórnin í samráði við skipulagsnefnd fólksflutninga. Framkvæmd þessa eftirlits getur samgöngumálaráðherra í samráði við póst- og símamálastjórnina og skipulagsnefnd að meiru eða minna leyti falið einum eða fleiri mönnum eftir því, sem ástæður þykja til.

82 Bifreiðaeftirlit ríkisins skal sjá um að ákvæði, sem sett eru í reglugerð um 21. júní gerð og búnað almenningsbifreiða, séu haldin, sömuleiðis ákvæði í 15. gr. þessarar reglugerðar um þrifnað og útbúnað bifreiða. Lögreglustjóri á þeim stað, þar sem bifreið er skrásett, sér um, að haldin séu ákvæði um tryggingar bifreiða, sem sett eru í 15. gr. þessarar reglugerðar, og sömuleiðis ákvæði um daglegan vinnutíma bifreiðastjóra, sem sett eru í 16. gr. þessarar reglugerðar.

Heimilt er póst- og símamálastjórninni að krefjast þess að fá aðgang að öllum reikningum og bókum sérleyfishafa er við kemur sérleyfisflutningum. Póst- og símamálastjórnin getur látið stöðva bifreiðar fyrirvaralaust, sé um eftirlit að ræða eða meint brot á sérleyfislögum.

Nú telur sérleyfishafi sig órétti beittan af öðrum, sem flutninga stunda, eða af þeim, sem flutninga nota, og skal hann þá senda skriflega umkvörtun til póst- og símamálastjórnarinnar. Sé um brot að ræða á sérleyfislögum eða öðrum lögum eða reglugerðum, sendir póst- og símamálastjórnin málið til hlutaðeigandi yfirvalda, til meðferðar lögum samkvæmt.

22. gr.

Brot á reglugerð þessari varða sektum, frá 100 til 10 000 kr., nema þyngri refsing liggji við samkvæmt öðrum lögum. Skal farið með slík mál að hætti opinberra mála.

Reglugerð þessi er hér með sett samkvæmt lögum nr. 42 4. apríl 1956, um skipulag á fólksflutningum með bifreiðum, til að öðlast þegar gildi, og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Jafnframt fellur úr gildi reglugerð nr. 78 6. ágúst 1936, um skipulagningu á fólksflutningum með bifreiðum, og reglugerð nr. 163 20. júlí 1943, um breyting á þeirri reglugerð og reglugerð nr. 129 8. júlí 1953, um veitingu hópferðaleyfa.

Samgöngumálaráðuneytið, 21. júní 1956.

Kristinn Guðmundsson.

Páll Pálmason.

83

30. júní

REGLUR

um greiðslur til opinberra starfsmanna fyrir ferðakostnað o. fl. í innanlandsferðum.

1. gr.

Fæðis- og gistipeningar.

Opinberir starfsmenn fá endurgreiddan fæðis- og gistikostnað, er þeir eru í ferðalögum í þágu starfs síns. Kostnaðurinn greiðist eftir reikningi, sem úrskurðast af forstöðumanni starfsgreinar, enda fylgi fullnægjandi frumgögn, svo sem gisti- húsareikningar, kvittanir frá matarfélagum o. þ. h. Ef kostnaðurinn er að einhverju leyti óeðlilega eða óþarflega hár að dómi ríkisendurskoðunarinnar, er starfsmaður skyldur að greiða það, sem um of er eytt. Ríkisendurskoðuninni er skylt að krefjast reikninga yfir kostnaðinn, þar sem hún telur hafa verið auðvelt að afla þeirra.

Ef ferðast er þar sem erfitt er að fá kvittanir fyrir fæðis- og gistikostnaði, má greiða dagpeninga sem hér segir:

a. Þeim starfsmönnum, sem taka laun samkvæmt I.—VII. flokki laun- laganna	kr. 125.00
b. Öðrum starfsmönnum	— 100.00